

Изборни предмети у другој години студија

Студијски програм за образовање учитеља

школска 2024/25. година

Изборни општи курс II

- Савремена француска култура
- Руска култура
- Савремена немачка култура * (Београд и Вршац)
- Тумачење Библије II – етика и култура* (Београд и Вршац)
- Казивање уметничког текста
- Политичка социологија савременог друштва
- Увод у финансијску писменост
- Креативне игре на енглеском језику (само за полазнике Модула енглеског језика)
- Књижевно стваралаштво за децу и младе на румнском језику у Републици Србији.*
- Развој курикулума и учење засновано на пројектима*
- Социологија културе** (Београд и Н. Пазар)
- Развијање језичких знања и вештина на енглеском језику (само за полазнике Модула енглеског језика; додатни изборни општи курс, уз доплату прекобројних ЕСПБ)

Изборни педагошко-психолошки курс II

- Вршњачко насиље у школи
- Сарадња породице и школе
- Европски стандарди информатичких знања*** (Београд, Вршац, Нови Пазар)
- Педагошка комуникација у школи (само у Новом Пазару)**
- Слушање музике у раду са децом
- Иновативни програми у физичком васпитању деце
- Базе података у образовању (само за полазнике Модула за информатику; додатни изборни курс, уз доплату прекобројних ЕСПБ)

Изборни предметни курс II

- Завичајна географија*** (Београд, Вршац, Нови Пазар)
- Читање и културни идентитет
- Основе дечијих плесова
- Моделовање у почетној настави математике
- Ортопедска норма
- Истраживање природних појава у настави

- Слушање музике у раду са децом
- Керамика у основној школи II (**само за студенте који су похађали КОШ I**)
- Креативни покрет
- Хор II **** (Београд и Н. Пазар)**
- Камерна музика II
- Програмирање 1 (само за полазнике Модула за информатику; додатни изборни курс, уз доплату прекобројних ЕСПБ)
- Програмирање 2 (само за полазнике Модула за информатику; додатни изборни курс, уз доплату прекобројних ЕСПБ)

□

* Предмет се реализује у Наставном одељењу у Вршцу

** Предмет се реализује у Наставном одељењу у Новом Пазару

*** Предмет се реализује и у Наставном одељењу у Вршцу и Новом Пазару

По наставном плану Факултета, студенти на Студијском програму за образовање учитеља бирају три изборна предмета, по један из сваке од наведених области (*Општи курс, Педагошко-психолошки курс, Предметни курс*).

Изборни општи курс II

■ САВРЕМЕНА ФРАНЦУСКА КУЛТУРА

■ Семестар: 4. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: писмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Ана Вујовић

Циљ предмета: Упознавање са богатством културе савремене Француске и других франкофонских земаља, као и са разноврсношћу културне сарадње између Француске и Србије. Ширење опште културе, развијање толеранције и разумевања различитости.

Исход предмета: Стицање основних идеја о најважнијим аспектима свакодневног живота у модерној Француској и франкофоним земљама.

Садржај предмета: 1. Символи и институције Француске. Преглед историјских догађаја у XX веку. 2. Разноликост француских региона. Француски прекоморски департмани и територије. 3. Француска привреда: рад и запосленост, социјална заштита, имиграција, страни утицаји. 4. Становништво Француске: вредности Француза, породица и становање. 5. Свакодневни живот и навике: исхрана, потрошња, популарна култура, слободно време, празници. 6. Савремени образовни систем у Француској. Образовање учитеља и васпитача. 7. Развој европске идеје у Француској. Настајање европских институција. 8. Франкофонија у свету. Разноликост култура франкофоних земаља. 9. Српско-француски односи од почетка XX века до краја Првог светског рата. 10. Политичка и економска сарадња Србије и Француске између два светска рата. 11. Француски културни утицаји код нас током XX века.

Методе извођења наставе: Предавања, самостални рад студента и припрема презентације на самостално изабрану тему из области историје француске цивилизације.

Провера знања и оцењивање рада студената: Писмени испит и усмена презентација

Литература:

- Вујовић, Ана (2008). *Савремена француска култура*. Београд: Учитељски факултет. (стр. 7-86, 177-225))
- Вујовић, Ана (2011). *Српско-француска сусретања*. Београд: Учитељски факултет. (стр. 131-174)

■ РУСКА КУЛТУРА

■ Семестар: 4. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 4 ■ Полагање испита: писмено ■ Статус: изборни ■ доц. др Маријана Папрић

Циљ предмета: Упознавање са богатством руске културе и српско-руским културним и духовним контактима и везама. Ширење опште културе, развијање толеранције и разумевања различитости.

Исход предмета: Студент поседује основна знања о руској науци, култури и уметности, о променама у друштвеном и свакодневном животу људи у Русији, културним и духовним контактима између Србије и Русије.

Садржај предмета: Географске и политичке карактеристике савремене Русије. Наслеђе словенске културе. Руско православље и култура. Руска књижевност. Ликовна уметност. Музичка уметност. Позориште и филм. Примењена уметност и фолклор. Савремена наука и образовање у Русији. Промене у друштвеном и свакодневном животу у Русији (мултикултуралност, култура становања, породични живот, традиција и обичаји). Руска емиграција у Србији. Културни и духовни контакти и везе Србије и Русије.

Методе извођења наставе: Предавања, самостални рад студента и припрема презентације на изабрану тему из области руске културе.

Провера знања и оцењивање рада студената: Писмени испит и усмена презентација.

Литература (одабрана поглавља):

- Стојнић, Мила и др. (1978). *Руска књижевност. Књига II*. Сарајево: Свјетлост; Београд: Нолит
- Јовановић, Мирослав (2012). *Срби и Руси 12 – 21. век (историја односа)*. Београд: Народна библиотека Србије
- Rževski Nikola (ur.) (2007). *Modrena ruska kultura*. Podgorica: CID
- Lotman, Jurij (2017). *Besede o ruskoj kulturi: Svakodnevica i tradicije ruskog plemstva (XVIII vek – početak XIX veka)*. Novi Sad: Akademska knjiga
- Alpatov, M. V. (1967). *Umetničko blago Rusije*. Beograd: Izdavački zavod Jugoslavije

■ САВРЕМЕНА НЕМАЧКА КУЛТУРА

■ Семестар: 4. ■ Фонд часова: 30 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: писмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Александра Гојков Рајић

Циљ предмета: Упознавање са богатством културе савремене Немачке и немачког говорног подручја, и са разноврсношћу културне сарадње између Немачке и Србије. Ширење опште културе, развијање толеранције и разумевања различитости.

Исход предмета: Студент поседује основна знања о најважнијим аспектима свакодневног живота у модерној Немачкој и на немачком говорном подручју.

Садржај предмета: 1. Географске и политичке карактеристике савремене Немачке и немачког говорног подручја. 2. Разноликост региона немачког говорног подручја. 3. Немачке институције: рад и запосленост, социјална заштита, имиграција, страни утицаји. 4. Становништво Немачке: вредности, породица и становање. 5. Свакодневни живот и навике: исхрана, потрошња, популарна култура, слободно време, празници. 6. Савремени образовни систем у Немачкој и на немачком говорном подручју. Образовање учитеља и васпитача. 7. Немачка уметност. 8. Преглед историјских догађаја у 20. веку. 9. Српско-немачки односи. 10. Немачки културни утицаји у Србији. 11. Немачко-српске културне везе.

Методе извођења наставе: Предавања, самостални рад студента и усмене презентације на изабрану тему из области савремене немачке цивилизације.

Провера знања и оцењивање рада студената: Писмени испит и усмена презентација

Литература:

- Бекић, Т. (2001). *Germanoslavica I Прилози проучавању узајамних културних и књижевних веза између наше и немачке културе*. Нови Сад: Савез педагошких друштава Војводине (одабрана поглавља)
- Фулбрук, М. (2013). *Кратка историја Немачке*. Београд: Завод за уџбенике (стр. 176-234)

■ ТУМАЧЕЊЕ БИБЛИЈЕ II – ЕТИКА И КУЛТУРА

■ Семестар: 4. ■ Фонд часова: 30 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Љубивоје Стојановић

Циљ предмета: Циљ овог једносеместралног циклуса је да студенти стекну основна знања о томе како Библија васпитава човека за живот у времену и вечности. Ово је посебно важно кад је у питању будуће радно ангажовање студената на пољу васпитавања и образовања деце која уче и верску наставу. Кроз овај кратки курс студенти ће се упознати са библијским (јеванђелским) погледом на

свет и човека, што ће их квалификовати као спремне саговорнике са свима, како верујућим тако и неверујућим. Наравно, стицањем овога знања они не постају готови верници него едуковани едукатори који могу да прате и разумеју сва питања која се тичу вере и веровања. Да би се све ово остварило потребно је активније укључити студенте у наставни процес, тако што ће и сами писати писмене радове на одређене теме из предаваног градива.

Садржај предмета: Старозаветни закон и новозаветна слобода; Љубав као интегративни фактор вере и знања; Догма и стваралаштво; Власт као служење „већег“ „мањем“; Грех и покајање; Праштање као врлина; Уважавање другог и другачијег; Живот као дар који треба чувати; Царство Небеско и наш земаљски живот; Вечност и савременост; Држава као дар Божији и дело човеково; Државне границе, различите традиције, идеолошке разлике као животни изазови; Питање богатства и сиромаштва; Уважавање слободе другог ; Ко сам ја? Ко је мој ближњи; Стваралачка сарадња не може бити ограничена пореклом и припадношћу; Уважавање и прихватање другачијег као пут потврђивања властитог идентитета.

Библијске теме и мотиви у уметности, књижевности и култури. Библијске пословице и идиоми. Репрезентативна дела светске књижевности. Репрезентативна дела српске књижевности. Хришћански мотиви у савременој српској поезији.

Литература:

- **Библија 2002:** Библија / Свето писмо Старога и Новог завјета. Београд: Свети архијерејски синод Српске православне цркве.
- **Ракић 2002:** Радомир Ракић, Библијски речник. Београд: Златоусти.
- **Стојановић 2008:** Љубивоје Стојановић, Тумачење Библије. Београд: Учитељски факултет.

■ КАЗИВАЊЕ УМЕТНИЧКОГ ТЕКСТА

■ Семестар: 4. ■ Фонд часова: 30 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Слађана Јаћимовић

Циљ предмета: Циљ предмета је да студенти усвоје основна начела у казивању уметничког текста, да се упознају са основама реторике, стиловима у рецитовању, као и разнородним специфичностима казивања: дикцијом, акцентом, темпом и динамиком говорног исказа, градацијом, јавним наступом.

Садржај предмета: Општа начела казивања поезије (рецитовање, изражајно читање), прозе, народне епске и лирске песме: проучавање уметничког текста са становишта говорног израза – историја и теорија; основна правила глуме, рецитовања, реторике; анализа песме као основа казивања и рецитације; књижевна анализа текста (врста, значење, стил); анализа са становишта говорног исказа; учење напамет и разумевање; дикција; однос према врстама стиха; римована поезија и опкорачење; типологија рецитације; одређење стила казивања (емотивни, умерени, семантички).

Структура говорног исказа: структура текста и структура говорног облика; звучни ефекат риме, рефрена и слободног стиха; постављање композиције говорног исказа; мисаони акценти у тексту и у казивању; логички акценти у тексту и у казивању; емотивни акценти у тексту и у казивању; основни план и начело целине; идеја песме – идеја рецитације; ритам, темпо и динамика казивања; почетак, ток и поента говорног исказа; динамика интерпретације; општи тон; градација; дикцијска провера, наступ пред публиком.

Епска и лирска народна поезија у говорном исказу: Аеди и рапсоди, сказаније и рецитовање; специфичности говорног исказа лирске и епске песме.

Литература:

- **Дамјановић 2001:** Ратомир Дамјановић, *О рецитовању*. Београд: Итака.
- **Дамјановић 2016:** Ратомир Дамјановић, *Ауторско рецитовање и доживљајно читање*. Београд: Итака.
- **Квинтилијан 1985:** Марко Фабије Квинтилијан, *Образовање говорника*. Сарајево: Веселин Маслеша.

■ ПОЛИТИЧКА СОЦИОЛОГИЈА САВРЕМЕНОГ ДРУШТВА

■ Семестар: 4. ■ Фонд часова: 30 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Урош Шуваковић

Циљ предмета: Циљ предмета је да се студент оспособи за критичко сагледавање политичких процеса у савременог глобалном друштву; да разуме начине функционисања политичких институција, политичких организација (партија), синдиката, друштвених покрета, НВО и цивилног друштва у савремености; да разуме односе на релацији држава - међународне организације - цивилно друштво у савремености.

Исход предмета: Студент је оспособљен да критички промишља савремене друштвено-политичке односе, разуме утицај политичких партија, синдиката, друштвених покрета, НВО и цивилног друштва на процесе доношења политичких одлука; у стању је да разуме и објасни односе на релацији држава - међународне организације - цивилно друштво у савремености.

Садржај предмета: Главни субјекти политичког процеса у савременом друштву. Политичке партије. НВО, Друштвени покрети. Обновљање вишепартизам у Србији 90-их година XX века. Глобализација и трансформација политичких партија: настанак европских "партијских фамилија". Транзиција као елемент глобализацијских процеса. Друштвени покрети: стари и нови. Значај еколошког покрета на формирање еколошке свести. Проблеми одрживог развоја. Промена институционалног аранжмана ЕУ: процес десуверенизације и ресуверенизације. Људска права као критеријум разликовања левице и деснице.

Литература:

- Шуваковић, У. (2004). *Политичке апртије и глобални друштвени циљеви*. Београд: Трећи миленијум
- Смиљковић, Р. (1993). *Политичке партије*. Београд: "Књижевне новине комерц" д.д.
- Чупић, З. (2018). *Политичке странке у Европској унији*. Београд: Завод за уџбенике
- Павловић, В. (2006). *Друштвене промене и покрети*. Београд: Службени гласник
- Неш, К. (2006). *Савремена политичка социологија*. Београд: Службени гласник
- Надић, Д. (2012). *Огледи из политичке екологије*. Београд: Факултет политичких наука, Чигоја штампа
- Шуваковић, У. (2015). *Транзиција: прилог социолошком проучавању друштвених промена*. Косовска Митровица: Филозофски факултет Универзитета у Приштини
- Шуваковић, У. (2019). Положај Срба на Косову и Метохији и страначка плурализација српског друштва. *Hereticus* 16 (1/2): 64-97
- Стојиљковић, З. (2019). Синдикати и транзиција: једна до краја неиспричана прича. *Социолошки преглед* 53 (3): 860-882. [doi: 10.5937/socpreg53-22971](https://doi.org/10.5937/socpreg53-22971)

■ УВОД У ФИНАНСИЈСКУ ПИСМЕНОСТ

■ Семестар: IV ■ Фонд часова: 30 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: семинарски рад и усмено ■ Статус: изборни ■ доц. др Зоран Видовић

Циљ предмета:

СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О ОСНОВНИМ ПОЈМОВИМА ФИНАНСИЈСКЕ МАТЕМАТИКЕ.

Садржај предмета:

Значај финансијске писмености у 21. веку. Фактори који утичу на развој финансијске писмености. Процентни рачун. Прост интересни (каматни) рачун. Каматна стопа. Кредит. Сложени каматни рачун. Сложени каматни рачун са чешћим капиталисањем. Рачун улагања (штедња). Конформна каматна стопа. Могућности развијања финансијске писмености у првом циклусу образовања.

Литература:

- Cvitanic, J., Fernando, Z. (2004). *Introduction to the economics and mathematics of financial markets*. MIT press.
- Elliott, R.J., Kopp, P.E. (2005). *Mathematics of financial markets*. Springer finance.
- Harrison, M., Patric, W. (2011). *Mathematics for economics and finance*. Routledge.
- Hastings, K.J. (2015). *Introduction to financial mathematics*. CRC Press.
- Кочовић, Ј. (2006). *Финансијска математика*. Економски факултет, Центар за издавачку делатност, Београд.

■ КРЕАТИВНЕ ИГРЕ НА ЕНГЛЕСКОМ ЈЕЗИКУ

■ Семестар: 4. ■ Фонд часова: 30 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: усмено и практични рад ■ Статус: изборни ■ проф. др Наташа Јанковић, доц. др Вера Вечански, проф. др Мирослава Ристић ■ само за полазнике Модула енглеског језика

Циљ предмета: Упознавање студената са кључном терминологијом и креативним активностима из области ликовне културе и дидактичких компјутерских игара за децу на енглеском језику. Оспособљавање студената у оквиру интегрисане наставе Енглеског језика, Ликовне културе и Образовне технологије да стечена знања и креативне игре примене у раду са децом млађег основношколског узраста.

Исход предмета: Претходно усвојивши општи речнички фонд на Б2 нивоу и сложеније структуре у оквиру језика струке, студенти ће се упознати и са основном терминологијом из области ликовне културе и образовне технологије и овладати мануелним и креативним активностима дидактичког карактера примереним млађем школском узрасту. Уз то, на енглеском језику ће додатно обогатити знања из опште културе и информисаности.

Садржај предмета:

Теоријска настава

Енглески језик: упознавање са садржајима, терминологијом, материјалима, апликацијама и активностима везаним за дечији свет ликовне културе и дидактичких компјутерских игара. **Ликовна култура:** стручно подучавање студената различитим ликовним техникама (акварел, темпера, оловке у боји, фломастери, исецање, колаж, комбиноване технике). **Образовна технологија:** овладавање концептима и апликацијама из домена образовне технологије (образовни облак, хибридна настава, изокренута учионица, учење засновано на игри, PEGI 3...).

Практична настава

Уз инструктивни рад на енглеском језику, путем наведених ликовних техника студенти креирају групе уметничке радове. Додатном применом техника фотографије и *Stop-Motion* електронске апликације ликовне радове претварају у покретне слике. Израђују е-квизове и електронска издања прича за децу, креирајући рикне са QR кодом. Уче да процењују квалитет електронских апликација и игара за рад са децом млађих узраста.

Методe извођења наставe: Предавања, демонстрација, рад са разноврсним материјалима и дидактичким компјутерским играма, практичне вежбе, самостални практични рад студената.

Провера знања и оцењивање рада студената: Усмена провера знања и практични рад.

Литература:

Одабрани одломци:

Barnes R. (2002). *Teaching Art to Young Children 4-9*. Routledge Falmer. London and New York.

Вечански, В. (2012). Савремене технологије као извор нових могућности у настави ликовне културе. Иновације у настави 25(3). Београд: Учитељски факултет.

Janković, N., Večanski, V. (2020). Educating pre-service teachers for integrated English language and art activities with young learners. *The teaching and learning process organisation*. Belgrade: Teacher Education Faculty.

Janković, N, Ristić, M. (2019). Hand in hand – developing university teachers’ and pre-service teachers’ cross-curricular competences. In: Začlona, Z. and Radovanović, I. [ed.] *Chosen issues of education in the modern era*. Nowy Sacz: State University of Applied Sciences and Belgrade: Teacher Education Faculty.
Ристић М., Мандић Д., (2017). *Образовање на даљину*. Учитељски факултет. Београд.

■ КЊИЖЕВНО СТВАРАЛАШТВО ЗА ДЕЦУ И МЛАДЕ НА РУМУНСКОМ ЈЕЗИКУ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ*

■ Семестар: 4. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Бриндуша Жујка

Циљ предмета: Циљ предмета је да се студенти упознају са књижевним родовима и врстама румунске књижевности за децу и младе у Војводини, Р. Србији, њеним специфичностима и најзначајнијим представницима/ писцима.

Садржај предмета:

- Румунска књижевност за децу и младе у Војводини - део културне баштине завичаја;
- Стилско-тематске особености књижевности за децу и младе у Војводини;
- Књижевни родови и врсте румунске књижевности за децу и младе у Војводини;
- Систем жанрова;
- Поезија (Специфичности поезије);
- Традиционална и савремена поезија за децу и младе;
- Проза (Специфичности прозе за децу и младе);
- Савремена књижевност (најновије тенденције);
- Садржајно-естетска анализа одабраних дела књижевности за децу.

Методe извођења наставe: Излагања, дискусије, расправа на дату тему, самостални рад студената.

Литература:

- Flora, Radu (1971), *Literatura română din Voivodina, Panorama unui sfert de veac (1946-1970)*, Panciova, Editura, „Libertatea“ ;
- Magda Peana. (2005), *Vântul seamănă cuvântul – Antologie de literatură română pentru copii și tineretul școlar, scrisă în Voivodina, Republica Serbia, Vârșeț*, Editura Școlii Superioare pentru Instruirea Educatorilor;
- Juică Brândușa. (2012), *Literatura română din Voivodina (1945 – 1989) – La confluența a două culturi*, Zrenianin, Editura ICRV.

■ СОЦИОЛОГИЈА КУЛТУРЕ**

■ Семестар: 4. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни ■ доц. др Иљаз Османлић

(предмет се реализује у Новом Пазару)

Циљ предмета: Програм социологије културе има за циљ да студенти стекну социолошка знања о основним елементима савремене културе, посебно о облицима културе у којима учествују млади. Да би млади могли да разумеју одлике друштва и друштвени контекст културе они треба да усвоје знања о технолошким и политичким, информатичким и другим процесима који су повезани са културом.

Садржај предмета: Први део: СОЦИОЛОШКО ПРОУЧАВАЊЕ КУЛТУРЕ. Предмет социологије културе. Појам културе. Култура и цивилизација. Култура, поткултура и контракултура. Култура и природа. Људска природа и култура. Културне потребе. Културне вредности. Обрасци културе. Културне институције.

Други део: КУЛТУРА И КОМУНИКАЦИЈА. Природа и контекст комуникације. Култура и језик. Функције језика. Говорни обрасци и језик поткултура. Невербална комуникација.

Трећи део: ДРУШТВО И КУЛТУРА. Друштвене структуре и култура. Акултурација и енкултурација. Социјализација и конформизам. Проблеми културног развоја. Културне промене. Културни конфликт.

Четврти део: КУЛТУРА И СТВАРАЛАШТВО. Символички и ритуални карактер културе. Мит, религија и култура. Традиција и култура. Култура као свакодневница. Култура као начин и стил живота. Култура и слободно време. Масовне комуникације и медијска култура.

Пети део: СОЦИОЛОШКО ПРОУЧАВАЊЕ УМЕТНОСТИ. Могућности и границе социологије уметности. Специфичност уметничког дела. Авангарда и уметност. Постмодерна уметност-поп арта. Уметност као катарза.

Предавања прате тематске области предвиђене програмом предавања и конкретизују наставу. План предавања обухвата тематске целине и питања која проистичу из програма предавања.

Литература:

Основна литература:

1. Коковић Драган (2004): Социологија културе, Академија уметности, Нови Сад

Допунска литература

1. Голубовић Загорка (1973): Човек и његов свет, Просвета, Београд

■ РАЗВИЈАЊЕ ЈЕЗИЧКИХ ЗНАЊА И ВЕШТИНА НА ЕНГЛЕСКОМ ЈЕЗИКУ

■ Семестар: 4. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: писмено и усмено ■ Статус: изборни ■ Зорица Савић Ненадовић, проф. др Наташа Јанковић, проф. др Зорица Цветановић, проф. др Зорана Опачић ■ само за полазнике Модула енглеског језика

Циљ предмета: Овладавање језичком грађом и развој вештина разумевања говора, говора, читања и писања у поређењу са матерњим језиком. Рад на развијању говорне културе и функционалне писмености. Анализа и тумачење репрезентативних књижевних дела за децу на енглеском језику.

Исход предмета: Студенти ће се упознати са битним аспектима и техникама овладавања језичком грађом и вештинама и кључним књижевнотеоријским појмовима на енглеском језику. Биће оспособљени да повезују стечена знања и преносе позитивна искуства на пољу језика и књижевности на српском и енглеском језику.

Садржај предмета:

Теоријска настава

Енглески језик: Упознавање студената са законитостима функционисања енглеског у односу на српски језик, у смислу позитивног трансфера знања између два језика (препознавање врста речи и других граматичких категорија, њихове функције у реченици, аналогije у грађењу сложеница и сл.), за разлику од негативног трансфера (ред речи у реченици, буквални преводи и сл.). Увид у различите технике за овладавање вештинама разумевања говора и говора, читања и писања на енглеском језику. Увод у основне књижевнотеоријске појмове и одабрана дела из области књижевности за децу на енглеском језику.

Српски језик: Сагледавање морфосинтаксичких и дискурских сличности и разлика између енглеског и српског језика применом компаративне методе. Стручно подучавање студената иницијалном развоју писмености и говорне културе и преношењу позитивних искустава из матерњег језика. Посебна пажња посвећује се култури говора, као и техникама читања које деци млађих узраста могу да помогну у каснијем овладавању овом језичком вештином од кључног значаја за лични и школски живот. Уважавајући различитости између два правописа, посебна пажња посвећује се разноврсним начинима писаног изражавања, од кратке форме до састава. **Књижевност за децу:** студенти се упознају са правилним поступцима приликом обраде књижевног дела из области поезије и прозе.

Обрада неколицине традиционалних и савремених песама и прича/одломака познатих аутора на енглеском језику, на начин сличан обради књижевних дела на српском језику.

Практична настава

Групна и индивидуална припрема једноставних задатака за учење и увежбавање вокабулара и граматике, изговора и елемената културе примерених млађем школском узрасту. Увежбавање различитих техника читања. У оквиру групних пројектних задатака, студенти пишу саставе на енглеском језику и креирају електронске презентације о одломцима из задате лектуре, примењујући интегрисана знања из свих области овог предмета. Припремљене материјале постављају на *Google* диск.

Методe извођења наставe: Предавања, демонстрација, анализа различитих врста текста, самостални усмени и писани рад студената, припрема електронских презентација.

Провера знања и оцењивање рада студената: Писани рад и усмена провера знања.

Литература:

Одабрани одломци:

Hunt P. [ed.], (2002). *Understanding children's literature*. London and New York: Routledge - Taylor & Francis. Prevod: Tumačenje književnosti za decu, [ur. Piter Hant]. (2013). Beograd: Učiteljski fakultet.

Janković N. (2010). *Developing Language Skills with Young Learners*. *Inovacije u nastavi* br. XXIII, 2010/2, (55-65). Beograd: Univerzitet u Beogradu, Učiteljski fakultet.

Јовановић А, Пијановић П., Опачић З. [ур. едиције зборника]. (2008-2014). *Поетика српске књижевности за децу и младе*. Учитељски факултет. Београд.

Цветановић З., Стојановић Б., Мишић Д. (2017). Врсте текстова у разредној настави језика и књижевности, *Теме, часопис за друштвене науке*, XLI, бр. 3, стр. 639–652.

Избор песама и прозних текстова за децу и младе на енглеском језику.

Изборни педагошко-психолошки курс II

■ ВРШЊАЧКО НАСИЉЕ У ШКОЛИ

Семестар: 4. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Статус: изборни ■ Полагање испита: писмено и усмено ■ доц. др Љиљана Плазинић

Циљ предмета: Повећавање компетенција учитеља за стварање неагресивног окружења; конструктивно решавање конфликта и пружање одговарајуће помоћи ученицима.

Програм предмета:

- Агресивно понашање деце у школи
 - појам, врсте и чиниоци агресивног понашања ученика
- Превенција: стварање позитивног окружења у школи
 - Развијање просоцијалних вештина; развијање међусобног уважавања; развијање осећања прихваћености и заједништва; сарадња са породицом
- Управљање агресивним понашањем ученика
 - Посредовање у решавању конфликта међу ученицима
 - Помоћ деци која трпе агресивно понашање вршњака
 - Помоћ деци склоној агресивном понашању према вршњацима

Литература:

- Збирка текстова за предмет *Управљање агресивним понашањем ученика*, 2015, Београд: Учитељски факултет. (180 стр)

■ САРАДЊА ПОРОДИЦЕ И ШКОЛЕ

Семестар: 4. ■ Фонд часова: 30 ■ ЕCTS: 3 ■ Статус: изборни ■ Полагање испита: писмено и усмено ■ проф. др Невена Буђевац и доц. др Софија Маричић

Циљ предмета:

Сарадња школе са породицом један је од кључних ослонаца квалитетног васпитно-образовног рада. Истраживања, међутим, показују да значајан број учитеља, са једне стране, и родитеља са друге стране, није задовољан квалитетом те сарадње. Циљ овог предмета јесте да повећа компетенције будућих учитеља за остваривање квалитетне сарадње са породицама деце са којом раде.

Програм предмета:

- Значај квалитетне сарадње између породице и школе
- Начела успешне сарадње школе и породице
- Облици сарадње школе са породицом (могућности и ограничења дигитализације)
- Анализа европских модела сарадње школе и породице
- Извори проблема у сарадњи са породицом и начини њиховог превазилажења
- Организациони аспекти сарадње школе са породицом
- Вођење педагошке документације у вези са сарадњом са породицом
- Улога и значај вредновања сарадње школе и породице

Литература:

- Збирка текстова за предмет *Сарадња породице и школе*, 2019, Београд: Учитељски факултет. (180 стр)

■ ЕВРОПСКИ СТАНДАРДИ ИНФОРМАТИЧКИХ ЗНАЊА

■ Семестар: 4. ■ Фонд часова: 30 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: писмено, усмено, израда пројекта ■ Статус: изборни ■ проф. др Мирослава Ристић, проф. др Данимир Мандић

Циљ курса/предмета

Настава овог предмета треба да омогући студентима овладавање основним знањима: из области стандардизације информатичких знања у свету. Посебна пажња посвећује активностима и програму асоцијације ECDL (European Computer Driving Licence) која је огранак светске информатичке асоцијације. Студенти се оспособљавају за полагање међународне лиценце за свих седам модула и упознају са стандардима дигиталних компетенција за наставнике.

Садржај курса/предмета

Стандардизација знања. Карактеристике стандардизације у информатици. Основи појмови везани за информационе технологије. Оперативни системи и управљање датотекама. Текст процесори. Софтвер за креирање низова података, израчунавање основних математичких и статистичких функција и креирање графикона. Софтвер за рад са реалционим базама података MS Access. Софтвер за креирање мултимедијалних презентација. Интернет технологије и комуникације. Перманентно усавршавање наставника. ISTE стандарди за наставнике. Оквир дигиталних компетенција – наставник за дигитално доба.

Литература:

1. Мандић, Данимир, и Ристић, Мирослава (2011): *Европски стандарди информатичких компетенција*, Чигоја штампа, Београд.
2. ECDL, доступно на: <http://www.ecdl.com/>
3. ISTE, доступно на: <https://www.iste.org/>

4. ЗУОВ, МПНТРС, ЗВКОБ (2019): *Оквир дигиталних компетенција - Наставник за дигитално доба*: https://zuov.gov.rs/wp-content/uploads/2019/08/2019_ODK_Nastavnik-za-digitalno-doba.pdf

■ ПЕДАГОШКА КОМУНИКАЦИЈА У ШКОЛИ*

■ Семестар: 4. ■ Фонд часова: 30 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: писмено и усмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Мирсада Зукорлић
(предмет се реализује у Новом Пазару)

Циљ предмета: Програм педагошка комуникације у школи има за циљ да студенти стекну савремена педагошка знања о процесу васпитања и образовања на макро и микро педагошком нивоу (теоријске и практичне компоненте) и да подстакне развој оних способности (интерактивне и комуникацијске), особина и квалитета личности, у најширем смислу, које ће бити основа за успешно педагошкоделовање. Такође, оспособити студенте за процес доживотног образовања и партиципацију у подизању квалитета педагошког рада и педагошког дискурса у целини.

Садржај/структурапредмета: *Теоријска настава:* Аспекти педагошког рада; Примарни циљеви васпитно-образовног рада; Нова парадигма у образовању; Медјуљудски однос као основа педагошког рада; Интеракција и комуникација у разреду; образовање усмерено ка ученику и промене у школској организацији; Педагошке компетенције наставника; Поучавање и учење као интерактивно-комуникацијски процес; Интерактивне методе рада и њихова примена; Педагошки рад разредног старешине; Комуникација наставника са родитељима и другим учесницима (партнерима) васпитно-образовног процеса. *Практична настава:* Скице за дискусију у писаној форми за сваку тему; презентација семинарског рада на предложеној или слободно изабрану тему која произилази из програмских садржаја.

Методe извођења наставе: Предавања, семинарски рад, менторски рад, тимски рад студената, самостални рад студената

Литература:

1. Bratanić, M., (1990): *Mikropedagogija*, Zagreb: Školska knjiga.
2. Knežević-Florić, O., (2006): *Interaktivna pedagogija*, Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine.
3. Roeders, P., (2003): *Interaktivna nastava*, Beograd: Filozofski fakultet.
4. Zukorlić, M., (2012): *Unapređivanje komunikacije u školi*, Beograd: Učiteljski fakultet.
5. Relevantne web adrese

■ СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ У РАДУ СА ДЕЦОМ

■ Семестар: 4. ■ Фонд часова: 30 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: усмено и писмено ■ Статус: изборни ■ доц. др Маја Соколовић Игњачевић

Циљ предмета: Упознавање студената са значајем и могућностима рада са децом у области слушања музике. Упознавање са музичком литературом, различитим стилским правцима и жанровима. Оспособљавање студената за одабир адекватних композиција, њихову анализу и коришћење на различите начине у васпитно-образовном контексту.

Исход предмета: Овладавање основним знањима о коришћењу музичке литературе у раду са децом у оквиру слушања музике, уз развијање свести о значају рада у овој области. Упознавање са критеријумима за одабир композиција за слушање музике, као и начинима за њихово коришћење у раду са децом.

Садржај предмета: Улога и значај слушања музике у детињству; Критеријуми за одабир музичких садржаја за слушање; Упознавање са основним музичким концептима у делима за слушање: метар,

ритам (трајање), темпо, динамика, висина тона (регистар), боја тона (извођач/ извођачки састав), мелодија, хармонија, фактура, агогика, форма. Основе музичких стилова. Основна знања о музичким жанровима. Анализа различитих слушних примера. Упознавање са различитим модалитетима рада у области слушања музике са децом, као и игровним активностима примереним предшколском узрасту. Истраживање доступних примера коришћења нумера за слушање у раду са децом на интернет платформама.

Литература:

1. Радосић, К. (1996). Психологија музике. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства (одабрана поглавља).
2. Грујић, Г. (2017) Методички аспекти у музичком васпитању деце предшколског узраста. Београд: Klett, 83-93.
3. Ivanović, M. (2020). *Sistem perceptivnih aktivnosti u unapređenju muzičke percepcije i recepcije kod dece*. Doktorska disertacija, Univerzitet u Novom Sadu, 76-159, <https://nardus.mpn.gov.rs/handle/123456789/11880>
4. Sokolović, Ignjačević, M. S. (2019). Slušanje muzike u okviru predškolskog obrazovanja u programskim dokumentima i stručnim publikacijama u Srbiji od kraja XIX veka do danas. *Artefact*, 5(1), 45-61

■ ИНОВАТИВНИ ПРОГРАМИ У ФИЗИЧКОМ ВАСПИТАЊУ ДЕЦЕ

■ Семестар: 4. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Статус: изборни ■ Полагање испита: усмено ■ проф. др Даница Циновић, доц. др Владан Пелемиш

Циљ предмета Оспособљавање студената за конструктивно-практичну примену иновативних програма где је систем физичких вежби и активности усмерен на развој кретне и мануелне интелигенције деце односно на стимулисање раног физичког, интелектуалног развоја и здравља деце; спречавање прераног пада појединих антрополошких карактеристика и моторичких знања. Дакле, циљ је пружање релевантних знања о значају увођења нових технологија на општи развој детета.

Исход предмета

Очекује се да студенти прошире теоријска знања, развију потребне вештине и оспособе за имплементирање иновативних савремених и креативних програма из физичког васпитања намењених деци до 11 година живота.

Садржај предмета

Иновативни програми: Примена савремених технологија у превенцији и корекцији постуралног статуса деце од 1-10 година живота. Кораци ка здравственом васпитању деце. Мониторинг у физичком васпитању деце. Развој моторичких способности деце применом нетрадиционалних елементарних игара. Рани моторички и интелектуални развој деце. Атлетска почетница. Гимнастичка почетница. Речник покрета уз преплитање музичких и физичких квалитета. Фитнес за децу.

Презентације радионичких активности

Литература

- Циновић, Којић, Д., Пелемиш, В.: (2016). *Квантитативне и квалитативне карактеристике морфолошког и моторичког простора предшколске деце*, Београд: Учитељски факултет, 1-50
- Циновић, Којић, Д., Пелемиш, В.: (2016). *Мониторинг физичког васпитања деце*, Београд: Драслар партнер, 1-60 стр.
- Циновић-Којић, Д.: *Акредитовани семинари* (Обима око 70 страна).

БАЗЕ ПОДАТАКА У ОБРАЗОВАЊУ

■ Семестар: 4. ■ Фонд часова: 32 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Данимир Мандић ■ Само за полазнике Модула за информатику

Циљ курса/предмета

Настава предмета треба да омогући студентима познавање садржаја везаних за ефикасно претраживање релевантних информација из подручја образовања у информационом друштву, организацију и анализу података у оквиру образовних система као и алата за креирање базе података.

Садржај курса/предмета

Теоријска настава

Улога база података у васпитно-образовном раду. Примери важнијих информационих система и база података у/о образовању. Базе дидактичких ресурса у иновативној школи. Креирање база знања за примену појединих врста наставе (индивидуализована, програмирана, хеуристичка и друго) и примена појединих облика наставног рада (групни, тандем и друго). Критичка евалуација и избор ваљаних образовних информација. Различити извори и врсте података. Теорија одговорног сакупљања података. Оспособљавање студената за организационо-техничку и дидактичко-методичку припрему часова уз коришћење база дидактичких ресурса (илустрације, филмови, шеме и графикони, проблемски задаци, повратна информација). Базе знања у експертним системима и њихова примена у образовању. Врсте и карактеристике база података. Хијерархијске, мрежне и релационе базе података. Системи за управљање базама података. Предности база података у односу ниже организационе структуре. Индексирање база података. Појам идентификационог кључа и креирање извештаја према задатим параметрима. Физички и логички аспекти база података. Коришћење и модификација LMS (Learning Management System) и CMS (Content Management System). Дистрибуиране базе података и њихова примена. Креирање релационе базе података у MS ACCess-у.

Студијски истраживачки рад

Креирање модела релационе базе података у образовању. Оспособљавање за креирање релационе базе података.

Литература

1. Мандић, Данимир, и Ристић, Мирослава (2011). *Европски стандарди информатичких компетенција*, Чигоја штампа, Београд.
2. Stojanovski, J. (2003). *Online baze podataka: priručnik za pretraživanje*.
3. ECDL, доступно на: <http://www.ecdl.com/>

Изборни предметни курс II

■ ЗАВИЧАЈНА ГЕОГРАФИЈА

■ Семестар: IV ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: теренски рад и писмено ■ Статус: изборни ■ доц. др Миланка Циновић

Напомена: због специфичности предмета предвиђа се група до 30 студената.

Циљ предмета:

Оспособити студенте да током географског проучавања завичаја и извођења географских мерења ван школске учионице формулишу и решавају проблеме истраживачким приступом и правилно интерпретирају добијене резултате. Студенти се оспособљавају да таквим приступом реализују географске садржаје у настави природе и друштва.

Садржај предмета:

- 1) УВОД: предмет, задатак и значај географског проучавања локалне средине, односно завичаја. 2/3) ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ: помоћу звезде Северњаче; помоћу Сунца и сенке; према објектима и појавама у околини; помоћу компаса и GPS уређаја; одређивање географских координата места на одговарајућем листу топографске карте (ТК 50) и на геоплатформи „Geosrbija” (<https://geosrbija.rs/>). 4) КАРТА ЗАВИЧАЈА: анализа завичајних карата разних издавача у Србији. 5/6) ОРИЈЕНТАЦИЈА У

ЛОКАЛНОЈ СРЕДИНИ ПОМОЋУ ТОПОГРАФСKE КАРТЕ: оријентација карте; припремни радови с картом пре изласка на терен; оријентација карте на терену; поређење садржаја карте са околином; оријентација током кретања; оријентациони крос. 7) ГЕОГРАФСКА МЕРЕЊА У НЕПОСРЕДНОЈ ОКОЛИНИ ШКОЛЕ: одређивање удаљености и висине објекта; одређивање ширине реке.

8/9/10/11/12) ТЕРЕНСКА НАСТАВА НА ПРОУЧАВАЊУ ЛОКАЛНЕ СРЕДИНЕ (ЗАВИЧАЈА) у долини Градца код Ваљева (на делу тока од манастира Ћелије до врела) или Сремске Карловце: настава на отвореном по радним тачкама на којима студенти, по групама, излажу на задате теме (географски положај, геолошки састав, рељеф, клима, воде, земљиште, биљни и животињски свет, насеља, становништво, привреда).

13/14/15) ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ МОНОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА (на бази семинарских радова).

Литература:

- Циновић, М., Тадић, М. (2021). Завичајна географија. Београд: Учитељски факултет.

■ ЧИТАЊЕ И КУЛТУРНИ ИДЕНТИТЕТ

■ Семестар 4. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: писмено и усмено ■ Статус: изборни ■ доц. др Дуња Ранчић

Циљ предмета: Увођење студената у природу и различите видове читања да би разумели везу између читања и културног идентитета и изградили свест о овом битном чиниоцу свог емоционалног, интелектуалног и културног идентитета. Такође, студенти би на овим часовима требало да науче/схвате на који начин могу код деце да развијају љубав према читању и да тако прегалачки учествују у изграђивању културног идентитета код њих.

Садржај предмета: 1. Увод у предмет; 2. Аутор – текст – читалац; 3. Читање књижевноуметничког, научног и есејистичког текста; 4. Читање као разумевање текста; 5. Читање и емпатија/уосећавање (уживљавање): ја и други; 6. Читање и сањарење; 7. Читање и стварност; 8. Читање као приватна ствар и братство читалаца: читалац и библиотека; 9. Читање као разумевање и изграђивање себе: лично и читалачко искуство; 10. Читање и културни идентитет.

Полагање испита: Израда и одбрана рада. Рад се састоји анализе прочитаног дела (на основу сопствених увида и дате литературе) и описа његовог деловања на читаоца / аутора рада током и после читања. Студент је обавезан да прочита једну од књига (бр.1–3) и један од текстова (бр. 4–6) датих у литератури.

Литература

- Алберто Мангел, *Историја читања*, Светови, Нови Сад, 2005.
- Жан-Клод Каријер / Умберто Еко, *Не надајте се да ћете се решити књига*, Градац К, Чачак, 2011.
- Данијел Пенак, *Као у роману*, Уметничко друштво Градац, Чачак, 1998.
- Дејвид К. Томас, Кер Иксон, „Знање о култури“. *Културна интелигенција*. Клио, Београд, 2011. 34–57.
- Јадранка Божић, „Антропологија књиге и читања“. https://www.nb.rs/view_file.php?file_id=472
- Нил Гејмен, „Зашто наша будућност зависи од библиотека, читања и сањарења“ <http://mom.rs/zasto-nasa-buducnost-zavisi-od-biblioteka-citanja-i-sanjarenja/>
<http://www.vestinet.rs/pogledi/nil-gejmen-zasto-nasa-buducnost-zavisi-od-biblioteka-citanja-i-mastarenja>

■ ОСНОВЕ ДЕЧИЈИХ ПЛЕСОВА

■ Семестар: 4. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: теоријско и практично ■ Статус: изборни ■ проф. др Сања Мандарић

Садржај курса: Предмет Основе дечијих плесова бави се проблематиком плесних активности исказаних кроз дечије плесове.

Кроз теоријску и практичну наставу студенти ће стећи основне информације о циљевима примене плесних кретних структура, њиховим координационим основама и основама методике учења у раду са децом.

Посебна пажња ће се посветити развијању креативности кроз покрет у складу са музиком, као и развоју стваралачких способности код деце.

У оквиру практичне наставе обратиће се пажња наставним садржајима који садрже природне облике кретања, затим координационо једноставније положаје, покрете и кретања изведене уз музику, односно плесне садржаје применљиве у раду са децом.

Програм предвиђа учење народних и друштвених дечијих плесова.

■ МОДЕЛОВАЊЕ У ПОЧЕТНОЈ НАСТАВИ МАТЕМАТИКЕ

■ Семестар: 4. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни ■ доц. др Милана Дабић Боричић

Циљ предмета: Оспособљавање студената за примену моделовања и развијање математичке писмености код ученика млађих разреда основне школе.

Исход предмета: Студенти су оспособљени да врше одабир задатака који се решавају математичким моделовањем и да их решавају укључујући све фазе овог процеса. Проширивањем теоријских знања о математичкој писмености увиђају важност овог концепта у савременом образовању и умеју да препознају садржаје који утичу на развој математичке писмености.

Садржај предмета:

Теоријска настава

Појам и фазе математичког моделовања. Примена моделовања у задацима почетне наставе математике. Начини решавања текстуалних задатака применом свих фаза моделовања. Врсте текстуалних задатака које се решавају моделовањем. Однос математичке писмености и моделовања.

Практична настава

Анализирање решења и решавање задатака помоћу моделовања. Истраживање и анализа примера моделовања који су доступни у уџбеницима почетне наставе математике и другој литератури.

Методe извођења наставе: Излагање, дискусија, истраживачки рад студената, самостални рад студената на задацима.

Провера знања и оцењивање рада студената: Усмена и писмена провера знања, семинарски рад.

Литература:

- Gould, H., Murray, D. R. and Sanfratello, A. (2012). *Mathematical Modeling Handbook*. Bedford: The Consortium for Mathematics and Its Applications.
- Blum, W. (1993). Mathematical modelling in mathematics education and instruction. In: *Teaching and learning mathematics in context*, Edited by Breiteig (etc.), Ellis Horwood Limited, Chichester, S. 3-14.
- Blum, W, and Borromeo Ferri, R. (2009). Mathematical Modelling: Can It Be Taught and Learnt? *Journal of Mathematical Modelling and Application*, 1 (1), 45 – 48.
- Verschaffel, L., Greer, B. and de Corte, E. (2000). *Making Sense of Word Problems*. Lisse: Swets & Zeitlinger.

■ ОРТОЕПСКА НОРМА

■ Семестар: 4. ■ Фонд часова: 30 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни ■ доц. др Љубица Весић ■

Циљ предмета: Упознавање студената са прозодијским средствима у организацији дискурса и стандардном акцентуацијом српског језика.

Садржај предмета: I Култура говора и аспекти проучавања културе говора; Потреба и значај културе говора; Основна својства доброг говора. II Акцентуација стандардног српског језика; Основне карактеристике стандардне акцентуације; Постаценатска дужина и њено место у акценатском систему; Правила стандардне акцентуације српског језика; Преношење акцента на проклитике; Акценатски дублети; Акценат као семантичко-диференцијални знак; Акценат у речима страног порекла. Супстандардно у акцентуацији. III Интонација; основни интонациони модели. IV Говорне тактике и језичка култура; Култура говора и школа.

Литература:

- **Зељић 2020:** Горан Зељић, *Правопис и књижевнојезичка норма*, Београд: Учитељски факултет.
- **Јокановић Михаилов 2012:** Јелица Јокановић Михаилов, *Прозодија и говорна култура*, Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије (одабрана поглавља).
- **Јокановић Михаилов 2013:** Јелица Јокановић Михаилов, „Говорне тактике и језичка култура”, НССуВД, 53–60.
- **Пецо 1970:** Асим Пецо, *Звончићи звоне, акценатска читанка за V, VI, VII и VIII разред основне школе*, Београд: Научна књига, 7–30
- **Шипка 2011:** Милан Шипка, *Култура говора*, Нови Сад: Прометеј, 91–133

■ ИСТРАЖИВАЊЕ ПРИРОДНИХ ПОЈАВА У НАСТАВИ

Семестар: IV ■ Фонд часова: 30 ■ ЕCTS: 4 ■ Полагање испита: усмено и практични рад ■ Статус: изборни ■ проф. др Сања Благоданић ■ **Максималан број студената: 30**

Циљ предмета: Оспособити студенте да планирају и реализују истраживачки приступ у проучавању природних појава које се изучавају у наставним предметима Свет око нас и Природа и друштво.

Садржај предмета: Карактеристике учења заснованог на истраживачком приступу. Учење открићем и учење путем решавања проблема. Пројектни приступ у истраживању природних појава. Фазе истраживачког процеса у настави (проблемска ситуација, формулисање и тестирање хипотеза, формулисање закључака, различити начини вођења белешки о спроведеном истраживању, препознавање проучаваних појава у окружењу). Заблуде о природним феноменима као полазиште за планирање истраживачких активности. Врсте истраживачких активности: претпостављање; поређење и класификовање; посматрање; мерење (и процењивање); експериментисање; објашњење и закључивање. Дигитални извори у изучавању природних феномена. Истраживање природних појава у ванучионичком окружењу.

Теме за које се планира и реализује истраживачки приступ: кретање, ваздух, вода, електрицитет, магнетизам, светлост, боја и сенка, звук, биљке, чула, обновљиви извори енергије и сл.

Литература

1. Marušić Jablanović, Milica, Blagdanić, Sanja (2019). *Kada naučno postane naučeno: prirodno-naučno opismenjavanje u teoriji, istraživanjima i nastavnoj praksi*. Београд: Учитељски факултет, Институт за педагошка истраживања.
2. Група аутора (2004). *Предавање наука у школи*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
3. Worth, K., Duque, M. & Saltiel, E. (2011). *Dizajniranje i implementacija naučnog problema u osnovnoj školi primenom inkvajeri metoda*. Преузето 11. марта 2019. са http://rukautestu.vin.bg.ac.rs/bdd_image/prilog2.pdf.

КЕРАМИКА У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ II

■ Семестар: 4 ■ Фонд часова: 30 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: усмено и практично ■ Статус: изборни ■ Борис Богдановић, дипл. сликар-керамичар; доц. др Вера Вечански

Напомена: Курс се реализује само на смеру за образовања учитеља, у групи до 25 студената и то са студентима који су у првој години студија похађали изборни предмет *Керамика у основној школи I*.

Циљ курса: Проширивање знања стечених на предмету *Керамика у основној школи I* увођењем нових и сложенијих концепата обликовања примењивих у раду са децом млађег основношколског узраста у условима рада у основној школи. Студенти ће стећи сложеније вештине керамичког обликовања и усвојиће знања о сложенијим техникама (моделовање, ливење из калупа, комбиновање материјала и техника), као и знања о улози боје и глазури у керамици и различитим начинима декора површине помоћу њих.

Садржај курса: У оквиру друге године учења (Керамика у основној школи II) обрадиће се следећи садржаји: Сложеније технике моделовања и грађења дводимензионалне и тродимензионалне форме (техника моделовања из плоча, техника израде калупа и изливања помоћу калупа, техника извлачења глине); Сложене текстуално-рељефне обраде површине (сложене зграфито технике, перфорација; израда помоћног алата и елемената за декорацију површине: печати и рото-печати и њихова употреба у текстурисању површине); Употреба боја и глазура у обради површине (третман површине прскањем, туфовањем боје, патинирање); Комбиновање материјала у керамици (глина и природни материјали, глина и термостабилни материјали); Синтеза различитих техника израде и декорисања у нове целине.

Литература:

- Павелка Вукајловић, Катица и Срђан Вукајловић (2005). *Керамика за почетнике*. Београд: ЗУНС.
- Душковић, Весна (ур.) (2009). *Стари занати у Србији*. Београд: Етнографски музеј.

■ КРЕАТИВНИ ПОКРЕТ

■ Семестар: 4. ■ Фонд часова: 20-22 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: усмено и практично ■ Статус: изборни ■ мастер ликовних уметности, наставник уметности Марија Богдановић

Напомена: Курс се реализује у комбинованој групи учитељи/васпитачи од 20 студената (10 студената по смеру).

Циљ предмета: Упознавање са различитим манифестацијама покрета у визуелним уметностима кроз низ задатака и креативних вежби. Развој апстрактних и конструктивних техничких метода у визуелном обликовању кретања. Синтеза визуелних и динамичких елемената у стваралачком ликовном процесу.

Садржај предмета: Координација објектима и телом у оквиру радне површине; Спонтано и организовано кретање; Различите динамике индивидуалног кретања и кретања у групи; Разумевање и коришћење покрета у функцији нарације и невербалне комуникације; Покрет као вид експресије; Покрет и звук: реакција на различите ритмичне динамике и стварање ритма уз покрет; Однос визуелних и динамички вештачки створених система у ликовној уметности; Увођење временске компоненте и трансформисање статичног ликовног дела у догађај; Кинетичка уметност; Конструисање механичких, светлосних и електроничких система у ликовном раду; Омогућавање активног перцептивног удела посматрача у ликовном делу; Извођење ликовно-перформативних партитура уз краће звучне / музичке форме.

Све фазе рада биће праћене фото или видео записима. Резултат рада у оквиру овог предмета биће изложба или кратка форма перформанса на крају семестра.

Литература:

1. Барба, Еуђенио и Саварезе, Никола (1996). *Речник позоришне антропологије, Тајна уметност глумца*. Београд: Факултет драмских уметности, Институт за позориште, филм, радио и телевизију.
2. Малетић, Ана (1983). *Покрет и плес*. Загреб: Културно-просвијетни сабор Хрватске.
3. Касагић, Ђурђервка и Бојановић, Илија (1995). *Игре покретом*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

ХОР II

■ Семестар: 4. ■ Фонд часова: 0 + 45 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни ■ Ана Ћосовић

Циљ предмета: Учешћем у хору Учитељског факултета развијају се певачке способности студената, али и, пре свега, подстиче креативност у музичкој интерпретацији. У складу са својим гласовним предиспозицијама студенти стичу вештину вишегласног певања у ансамблу, а затим искуствено пролазе процес припремања (пробе) и финализацију (јавни наступ/концерт) извођења хорских дела. Пролазећи кроз процес извођења, проширују се знања у области хорске литературе, епохе и стила, те одговарајућег начина интерпретације.

Садржај предмета: Вишегласно певање у ансамблу, процес припреме и финализација (јавни наступ) извођења хорских дела. Упознавање са хорском литературом, епохама и стилевима, односно начинима интерпретације.

Обавезе студената су редовни долазак на вежбе/пробе и учешће у јавним наступима хора (пригодне свечаности, завршни концерт).

Програм Хора II континуирано следи, наставља и допуњује програм Хора I.

Нотна литература:

Гаудеамус игитур. Боже правде. Химна св. Сави. Мокрањац С. Тебе појем. Симић, В.: Пошла мома на воду. Толингер, Р.: Одби се грана. Манојловић, К.: Успаванка. Бетовен, Л.В.: Жртвена песма.

Мокрањац С.: *II руковет*. Аркаделт Ј.: *Аве Марија*. Бајић И.: *Српкиња*. Моцарт В.А.: *Проба за концерт*. Handel, G.F.: *Canticorum iubilo*. Codaly, Z.: *Cohors Generosa*. O.di Lasso: *Ne proicias me*.

■ КАМЕРНА МУЗИКА II

■ Семестар: 4. ■ Фонд часова: 30 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни ■ др Радмила Стојановић

Напомена: Примењује се специјално конципиран алтернативни облик наставе (примарно практичан и секундарно теоријски) за пет (5) студената у групи уз могућност проширења групе према процени професора.

Циљ предмета: (1) Стицање, обогаћивање и ојачавање музичких способности и компетенција студената са музичким предзнањем (основна и/или средња музичка школа; положен предмет *Вокално – инструментална настава*) за камерно музицирање - извођење музике у мањим музичким групама/ансамблима погодним за рад са децом учитеља/васпитача на лепши, перспективнији и приступачнији начин (*перформанс метод*) и (2) промовисање недовољно афирмисане уметничке музике међу младима путем камерног музицирања (вокално, инструментално и/или вокално – инструментално) са инвентивном применом одабраних елемената мултимедије.

Садржај предмета: О природи иновативног предмета и историји камерне музике са слушањем музике. О интерпретацији, историји пијанизма, о извођаштву, развијање дискусије... Главне карактеристике и специфичности камерног музицирања у групи/ансамблу од две особе (дуо), три особе (трио), четири особе (квартет), пет особа (квинтет) и тд.; функционисање осталих камерних форми (камерни хор, камерни оркестар, камерна опера и тд); сврсисходност примене мултимедије у реализацији музичког дела (говор, покрет, плес, слика, интерактивност...); *a prima vista* (читање с листа); принципи и етапе процеса савладавања музичког дела и музичко-сценског наступа; аспект игре; сценско понашање, креирање и реализација музичко-сценског наступа (*перформанс метод*) и др.

Програм камерне музике обухвата дела свих музичких епоха и стилова, према расположивој конфигурацији камерног састава, музичко-техничких способности студената и њихове преференције. Испит је усменог карактера у неком облику јавног наступа (пригодна свечаност, интерни час, јавни час, свечани концерт).

Камерна музика II је намењена студентима друге године учитељског/васпитачког смера.

Литература:

1. Барачков, М (1969): *Популарна музика великих мајстора* (аранжмани за хармонику), Раднички универзитет, Књажевац.
2. Barratt, C. (1991): *More Tunes You've Always Wanted to Play* (одабране композиције), Chester Music, London.
3. Bodenmann, H. (1966): *Klaine Werke grosser Meister fur Sopran - Blockflöten* (одабране композиције), Edition melodie, Anton Peterer, Zürich, Switzerland.
4. Krainis, V. (1962): *The Recorder Song Book* (одабране композиције), Galaxy Music Corporation, New York.
5. Кршић, Ј. И Кршић-Секулић, В. (1996): *Албум клавирских комада за „двадесет прстију“*, Савез друштва музичких и балетских педагога Србије, Београд.
6. Стојановић, Р. (2008): Улога камерне музике у образовању учитеља. *Педагогија*, бр. 1 (2008), год. LXIII, стр. 98 – 106 (UDK: 371.14).
7. Стојановић, Р. (2012): Камерна музика Учитељског факултета у Београду – предлог нове стратегије развоја музичке културе деце и младих, зборник радова међународне конференције *EDUvision 2012*, Љубљана, стр. 317-326. (доступно на: <http://www.eduvision.si/zbornik-prispevkov>).
8. Стојановић, Р. (2013): Концерти камерне музике, перформанс метод и инклузија, зборник радова међународне конференције *EDUvision 2013*, Љубљана, стр. 199 – 210. (доступно на: <http://www.eduvision.si/zbornik-prispevkov>).

ПРОГРАМИРАЊЕ 1

■ Семестар: 4. ■ Фонд часова: 32 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: писмено и усмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Верица Милутиновић ■ Само за полазнике Модула за информатику

Циљ курса/предмета

Овладавање знањима и вештинама која омогућавају студентима развој алгоритамског и логичког начина мишљења. Практично оспособљавање студената за коришћење алата као што су Run Marco! Kodable, The Foos, Code studio. Овладавање израдом игрица коришћењем алата Scratch.

Садржај курса/предмета

Теоријска настава

Појам алгоритма и програма. Коришћење алата Run Marco! Kodable, The Foos, Code studio у развоју алгоритамског и логичког начина мишљења код деце. Основе рада у Скречу. Основни појмови у Скречу (интерфејс, пројекат, ликови (спрајтови), костими, позорница, позадине, активан објекат, наредбе). Основе анимација. Креирање ликова, кретање и цртање. Убацавања графичких елемената и њихово покретање/ кретање по екрану (позорници). Стварање сцена. Убацавање звука и дијалога. Типови блокова. Програмске структуре у Скречу (след – низање корака, наредбе гранања, циклуси - петље). Променљиве и аритметичке операције. Листе. Стрингови. Процедуре и функције. Компоновање и рад са мелодијама. Исправљање грешака. Склапање свих елемената у интерактивну целину. Мултимедијалне могућности у Скречу (“разговор”, креирање игре, промена боје lika, промена позадине, додавање звука, стварање приче (променом позадине), праћење показивача миша, квиз). Праћење стања игре (почетак, бројање поена, крај).

Литература

1. <http://poincare.matf.bg.ac.rs/~jelenagr/matematicka/edukacija/Scratch.pdf>
2. <http://ww1.odrazi-se.org/>
3. <http://www.smilecode.org/scratch-tutorijal-napad-zombija-treci-deo/>
4. WEB ресурси (<https://studio.code.org/>, <https://scratch.mit.edu/>, <https://www.allcancode.com/web>, <https://www.kodable.com/>, <http://thefoos.com/play/>, <https://petlja.org/>, интерна скрипта на адреси <http://informatikajagodina.pbworks.com>)

ПРОГРАМИРАЊЕ 2

■ Семестар: 4. ■ Фонд часова: 32 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: писмено и усмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Верица Милутиновић ■ Само за полазнике Модула за информатику

Циљ курса/предмета

Упознавање са основним појмовима из области рачунарства, као што су начини чувања података у меморији рачунара, преводиоци, правила писања кода и слично. Упознавање са структурираним и објектно-орјентисаним програмирањем. Овладавање знањима и вештинама која омогућавају студентима да самостално праве програме.

Садржај курса/предмета

Теоријска настава

Алгоритми. Упознавање са програмским језиком Пајтон (Python). Основе рада у Пајтону, типови података, променљиве, операције. Аритметичке операције. Условно извршавање (IF изрази). Структуре података. Ниске (стрингови) и листе (низови). Скупови, торке, речници. Цикличне структуре. Понављање (FOR). FOR петље, range функција. Условна петља (WHILE). Корњача графика. Уграђене функције и коришћење модула, библиотека Random. Корисничке функције у Пајтону. Рекурзивне функције. Корисничке процедуре/функције и избор из менија. Датотеке. Објектно-орјентисано програмирање. Класе, наслеђивање и објекти. Самостални пројекти израде рачунарских програма на задату тему из области наставног плана и програма за основну школу.

Програмирање и роботика у основним школама. Коришћење физичког рачунарства (micro:bit) у настави програмирања, организацији групног рада и изради пројеката. Основе рада са micro:bit рачунарима (низање корака, променљиве и листе, итерација и селекција, акцелерометар, звук и музика, умрежавање, примери пројеката).

Литература

1. А. Јакуповић, PC/MS DOS: male tajne : primeri u Asembleru i Pascal-u, "Slobodan Jović", Beograd, 1989.
2. J. Foxall, Visual Basic 2005, Kompjuter biblioteka, Čačak, 2006.
3. R. Jennings, Visual Basic 2005: od stručnjaka stručnjaku: programiranje baza podataka, Kompjuter biblioteka, Čačak, 2007.
4. С. Pappas, W. Murray, C/C++ vodič za programere, Mikro knjiga, Beograd, 1996.
5. WEB ресурси (интерна скрипта на адреси <http://informatikajagodina.pbworks.com>)